

גמרא התוא דגוינתו לגפה וכו' ומכת מרדות מדרבנן וכו', עיין רש"י, ולכאורה משמע מדבריו דזה ענין של כפיה על המצוה עד שת"נ אם כן קשה דהוה מ"ע שמתן שכרה בצדה שאין כופין עליה ודקדקו בזה האחרונים עי' "לב אריה", ועוד ק"ל למד"א דס"ל בטלו ולא בטלו אם כן עוד הלאו תלי וקאי יבאסיר לאי משמע מרש"י לעיל דף קל"ב דאין כופין יע"י מ"ש"כ בזה במס' כתיבות דף פ"ו — לזאת נ"ל דהכא לא מצד דין כפיה היא רק נגדיה באשר עשה עול לעשות טעדי להערים על המצוה, ורק בגדר מכת מרדות דעת רש"י שאין לה קצבה וכפי ראיה עיני ב"ד לתכלית הדבר.

רש"י ד"ה ימשי כלאחר יד מרחוק פירש המצודה שלא יבין המשלח, לכאורה הכונה שלא הבין וממילא לא חשדו, אך אם כן לא ידענא אב יוצאין בזה ידי והיתם נקיים מה' ימאדם — ואם הוא לא ראה אפשר לאחרים לראות — יכל דבר שאסור משום מרה"ע אפילו בחדרי חדרים אסור, ונראה דבאמת כיון שהיא רחוק וכל אדם יכול לעשות תחבולות כאלה לציד אין כאן שום חשד, רק שאם היה יודע אילי לא היה משלחה באותי מקום.

דף קכ"ב

ע"א גמרא והאמר ר"א שלוחי מציה אינן נזקים בחזירתם שאני וכו', לכאורה בחזירתם הוא לאחר גמר המצוה והכא לענין כבוד אב הוא עוד בהליכתו, אם לא שנימא שבזה היה רצין אביו לא הגוזלות רק שיקיים מצות שליח הקן יאם גמר מצות שליח הקן נגמר גם מצית כבוד אר"א והעירני לזה חיתני הרה"ג הצדיק ר' קלונימוס הלוי אבל זצ"ל, ועוד נ"ל דבאמת הא דהביא לי גוזלות פשוטן כמשמען שרצה שיתן לו את הגוזלות, ובכ"ז נראה שתיכף ששלח את האם ולקח את הגוזלות פסקה מצות כבוד אר"א בזה, דהא פסקינן דכבוד משל אב, אם כן הכא כל זמן שלא שלח את האם לא קנה

בעל הבירה את הגוזלות כדלעיל, רק בשלח את האם נקנו הגוזלות לבעל הבירה, ונראה דהבירה היתה של הבן ובשל בן אין מצות כבוד — והכא כיון דשלח את האם ממילא קנה לו חצרו את הבנים ואין עליו עוד חוב להביאן לאביו.

אך יש לשדות בזה נרגא דמדברי התוס' ב"ב דף נ"ד ד"ה אדעתא דציבי וכו' יש להוכיח שחצרו של אדם קינה לו רק שלא מדעתו אבל יודע ואינו מתכוון לא קני לי' חצרו — יאם מותר לדין בזה שיקנה לו חצרו לא פסיקא לי — דמסתפינא אם יאמר לי אביו זכה לי מן ההפקר אם הוא מחויב בדבר אי לא דאף שיכול לזכות בהם בעצמי בכ"ז כל זמן שלא זכה בהם אין זה משל בן ועליו לזכותם בעד האב ואבוהין דכבוד אב בקשת יצחק מיעקב בנו וצודה לי צידה — ועל הבן לחזור על הפתחים בעד האב כש"כ שלא לזכות מן ההפקר בעד עצמו נגד רצוני אלא מהיראתא כדחריצנא להא מורי חמי זצ"ל הנ"ל.

אלא שיש לדקדק עוד בדבר דהתינה אם היה אינר לי בפירוש לשלח את האם והבנים יקח לי היה שליחות למצוה ויש בזה משום כבוד אב דאף דלא צריכי להאב יש בזה משום כבוד אב שעושה מצוה בשליחותו וזה צורך הכי גדול, אבל כשלא אמר לו לשלח האם רק להביא גוזלות יבאמת לא היה לו שום צורך בהגוזלות רק שזה יגרום שיהיה מחויב במצות שליח הקן כי בלי עסק בנטילת הבנים אין חייב שליח האם — ואם ישלח את האם המצוה נקראת על שם הבן — אם כן לכאורה אין בכל עסק זה צורך לאביו — אם כן זה תלי לכאורה בפלוגתא דרבבתא אם יש בזה דין של כבוד אב אם הוא מידי דלא צריכי ליה לאביו — עי' "מאירי" יבמות דף י' ע"א ובהג' "חננך הבית" ס"ק קנ"ח.

אך באמת אין לך דבר יותר רצוי וצריך להאב מלזכות את בנו במצוה ואם נעשה רצינו בזה זה היא כבודו, ובר מן דין בפלוגתא זו אם יש דין כבוד בדבר שאינו צורך לאביו נראה

דעת רש"י דבכל גווני היה מצות כבוד עיין מצות כבוד ולתוס' דיקא אם הוא כדי להביא
יבמות דף ו' בענין הא דהכשר מצוה בפירוש גוזלות בעדו ע"ש, אך בזה ניהא לכל השיטות
רש"י ותוס' דלרש"י אל תחזיר אבידה יש בה וכנ"ל.

הכשר

הכשר

הכשר

,

הדפסה ברזולוציה מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

אשל אברהם - מהדורה שניה ניימארק, אברהם יעקב בן אליהו יהושע עמוד מס: 171 הודפס ע"י אוצר החכ

פירות הנושרין

אמר ר' יוחנן

ב' ע"ב רש"י ד"ה אבל אמר הרי עלי כו' — ע"י מש"כ בספרי — אח"כ מצאתי בחי' ה"מאירי" שיצא כעת לאור וז"ל וכן מי שאמר יהרי מעות אלי לערכי כל שלא אמר תחלה ערכי עלי אינו ערך הכתוב בתורה לחייבו כפי שניו — ידבריו צריכין ביאור ואולי היא כמש"כ שם.

גמרא דליתיה קמן דנשייליה כו' ¹²³⁴⁵⁶⁷ ע"י מש"כ בזה בספרי — ולמאורה נראה דענין זה מש"כ בתוס' דרוב פעמים לא יכול להזהר מליגע תלי בחי' התוס' לעיל ד"ה ובמקדשין וכ"י דלפי החי' דשמא יגע הוא אחר הפירכוס מיבן שבקל ימיל להזהר אחר הפירכוס שהיא כבר אחר השחיטה ובדיקת הסימנים זמן רב — רק לפי הא"ש שם יש מלים לדבריהם.

אמר ר' יוחנן

ג' ע"א בתוד"ה כגון דבדק קרימית וכי' ¹²³⁴⁵⁶⁷ ע"י מש"כ בספרי — יהנראה דחבת הקודש אינו רק לעשות שאינו אוכל אדם — שהוא אכילת טובה — כאוכל אדם אבל לא שפשוטי כלי עץ יהיה ככלי בת קיבל.

ד' ע"א גמרא מצת כותי מותרת ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח כו' — ע"י לקמן דחשיב לה למידי דכתיבה מזה נראה ברור דשימור של מצה למצוה הוא מה"ת — ידלא כהב"ח והח"י שר"ל שהוא מדרבנן — ע"י באה"ל סי' ת"ס — והנה מלשון הירושלמי סיכה מובא בתוס' סוכה ט' ד"ה סוכה ישנה כו' משמע דלב"ה מצה ישינה כשר — ע"י ש מש"כ שם — ואיני יודע להתאים את התלמודים.

ה' ע"א תוד"ה עפ"י הדבור שאני וא"ת וכו' ולא נוחא להו לומר כפי שמסופר על צדיקים גדולים שהכירו בדבר אסור מצד רוחא דמסאבותא דשרי עליהו יאליהו הנביא בודאי חשוב כחד מנהגון, אלא ע"כ דא"א לסמוך ע"ז למעשה לחיתירא, ואולי כיון דזה תקנת חכמים לא פלוג אפילי למאן דמכיר בראיה רוחניית, אף שבהכרח טבעיית בטב"ע או בסימנים לא גזרו — עיין לקמן צ"ה, — אך זה מ"ל מכאן היכחה גדולה למש"כ דהא דשחיטת עיבד ע"ז פסולה אינו אלא מדרבנן דאם הוא אסיר דאירייתא תמוה קצת למה באמת היתר בזה אליהו עפ"י הדבור כיון שהביא לו לחם בבוקר ובערב לא חי בכלל מסוכן גם בלי בשר משא"כ אם נימא שאינו אלא אסיר מדרבנן דקיל דמדינא הוא מותר גם בחולה ¹²³⁴⁵⁶⁷ ע"י מש"כ בספרי — ונחי דמתמירין לאכול גוף האסור גם בחולה שאב"ס מדרבנן ע"י יו"ד סימן קנ"ה וברמ"א שם, בזה התירו לו עפ"י הדבור אבל אם נימא דהיא מה"ת הדבר קשה, והנה בחי' "מאירי" מצאתי שי"א ששחיטת עובד ע"ז אף שאסורה אבל אין דינה כנבילה ע"ש.

ח' ע"א גמרא אר"ז אמר שמואל ליבן סכין כו' והאיכא צדדין כו' — ע"י מש"כ בזה בספרי, ונראה להוסיף בה דברים דע"כ לומר דהקושיא היא משום דסתמא קתני משמע בכל גווני, דאי לא"ה קשה מאי מקשה יהאיכא צדדין בכ"ז נפ"מ לענין אם תפס את הקנה ושחט בסכין מלובן את הקנה וגמר את הישט בסכין אחר — ולא שהה כשיער הרבצה — או בעוף ולא שחט

י' ע"א גירא טבל ועלה ונמצא עליו דבר חוצץ כו' שאני התם דאיכא למימר העמד טבא על חזקתו כו' לכאורה ק"ל הא נמצא עליו דבר חוצץ בפשוטו איני אלא במיעוט המקפיד שפסולו מדרבנן, וא"כ קשה לכאורה איך מיקרי זה חזקת טומאה הא טומאתו דאורייתא אולא וטומאתו מדרבנן דבר נולד מחודש, ונראה מזה סמך וראיה לדברי לעיל ט' ע"א מש"כ לפרש על פי דברי הרשב"א דגם זה מיקרי חזקה מה שעומד לכך לקבל טומאה דרבנן אם יטבול עם חציצה כזאת והיה כמו אשה זו בחזקת היתר לשוק עומדת — אף שעדיין א"א היא, יבמות ל"א, אך לכאורה בזה אינו כ"כ מסתבר כיון שאנו מסופקים אם קיבל חציצה זאת בשעת הטבילה או לאחריה א"כ להיפך הוא בחזקת שלא קיבל עוד חציצה — ולאחזוקי טומאה מדאורייתא לדרבנן לכאורה גרע מהחזקה מאסור לאסור — כמו שכתבתי לעיל.

תוד"ה סכין אתרעי כו' ואיכא ספיקי טובא שמה בעצם נפגמה ואפילו בעור נפגמה שמה לא נשחטו הסימנים כנגד הפגימה כו', לכאורה יש לדון בזה דזה גיחא בסכין גדול אבל בסכין שאינו רק כדן שחיטה אין לזה מקום רק אם ברור לו שהוליד תהביא כמה פעמים, דהחלק שאינו נפגם מספיק לשחיטתו בענין זה — ועי' מאירי שבאמת מחלק בזה בין סכין גדול לקטן — וכלל דבריהם אזלי דס"ס מהני במקום חזקת אסור ויש רב רבנא דפליגי ע"ז, אך מה שהס"ס אינה מתהפכת לא גרע במקום דהס' הראשון היא בעיקר הריעותא כמו הס' אם היה כאן פגימה — וכמו הא דלקמן ס' על ס' דרס.

ע"ב גמ' תניא דלא כראב"י כו' אין הכוונה דראב"י לית ליה כללא דחזקה דבר ידוע ופשוט בכל הש"ס במשניות וברייתות טובא אלא שאינו לומד זה מקרא זה וס"ל שהוא הלל"מ ומש"כ התיס' לקמן ד"ה מנא הא מילתא וכו' וי"ל דלראב"י בעי דלא קים ליה חזקה מקרא וכו' הכונה משום דהיה דבר הנלמד מהלל"מ אינו מלמד בק"ו — וכן מצאתי ברש"א שם — והכא פרכינן דשפיר ילפינן מקרא זה, והא דמשמע

רק את הקנה, אלא ע"כ משום דסתמא קתני: ובכל גווני מיירי, ומשמע דאפילו תפס לושט ושחטו קודם, והנה כעת זכינו לאורו של חי' ה"מאירי" ומצאתי שגם הוא נגע בזה ומבואר בדבריו שתפס כתפיסתי דרק אם יש רוב סימן שחוט הוא דנקרא חצי חיות או מנח בדקולא אבל במיעוט סימנים לא אמרינן קמא קמא בט"ל — עי"ש בלשוננו הצח — עי"ש שהביא בזה שיטה א' רחוקה והיא ריחקה בזרוע ובצדק — אך עוד דבר א' נפלא ראיתי בו שלצד דאמרינן ביה"ש מירוח רווח אין מקום להא דמבואר לקמן בשחט בסכין של עכ"ם החשש שהסכין מבליע אן בשחט את הטריפה החשש דהסכין בולע דכיון דביה"ש מירוח רווח אינו בולע ולא מבליע — ופי' דהתם דחיישינן לבליעה הוא רק מאשר לא נזהר מליגע בצדדין מאשר לא ברירא ליה הא דביה"ש רותח עי"ש — והנה לפי זה אם שחט בסכין מלובן דידע וזהיר לא יהיה שום חשש של בליעה, ולענ"ד לכאורה נראה איפכא דבסכין מלובן אפילו שחט את הכשירה צריך הגעלה דבלע מאבמה"ח כיון דחיימא הוא ואין זה ענין להא דביה"ש מירוח רווח דדרך חידודו שקדם ללבונו בולע ומבליע, יענין חי' הגרע"א ליו"ד סימן ט' שכ"כ.

ט' ע"א תוד"ה ואידך כו' מכאן מדקדק ר"ת כו' — עי' מש"כ בזה בספרי — ובכלל לפי שיטת הראשונים דסברי דכל קשר שאינו עשוי להתיר באותו יום מיקרי קשר של קיימא, ובפרט בשבת שאינו זמן תפלין והקשר נעשה כעת רק לשם הכנסתן — ולא יניחו אותם עד למחר.

ע"ב רש"י ד"ה ספק מים מגולין מים שבשאריו מגולין בלילה כו', לא אבין מאי נפ"מ לענין מגולין בין יום ללילה כמבואר בגמרא ע"ז דף ל' ונפסק בטור ס' קט"ז, ואדרבא מש"כ בלילה מיגרע גרע דאי בלילה גם ס"ט ברה"ר ספיקו טמא כמבואר בירושלמי פ"א דסוטה מובא בתוס' סוטה כ"ח ע"ב ד"ה מכאן כו'.

סומך על דעתו — ויצטרפו כאחד אבל כשכותב כותב אדעתא דנפשי' אז נתפרדה החבילה.

י"ג ע"א מתני' שחיתת עכו"ם נבילה וכו', דברי הרמב"ם בזה בפ' אינו מובן כלל — אך גם דברי ה"מאירי" אינם מובנים לי כלל כמ"כ ששחיתת נכרי נבילה אפילו אחרים ע"ג שלדעת עצמם הם מכונים, וזה תמוה האם משום חסרון כונה שחיתתה פסולה הא גם לר"נ דלא בעי כונה בשחיתת ג"כ שחיתתם פסולה משום שאינם בני זביחה כהר"י או כהרמב"ם מקרא — דוקרא דך ואכלת מזבח.

י"ד ע"א תוד"ה השוחט בשבת כו' אבל אי בחדא זימנא לא איתסר שחיתתו ניחא, בפשוטו משמע מלשינם דאי לא בחדא זימנא איתסרא שחיתתו בפעם השני, וכן תפס בדבריהם הרש"ש ונתקשה בהם מיניה וביה ע"ש, אבל באמת כונתם שלדון מומר צריך שיתחזק בדבר וא"כ צריך לזה לכהפ"ה תרי זימני אפילו אם הלכתא כמ"ד בתרי זימני הוה חזקה ורק שחיתתו השלישית הבאה אח"כ פסולה, ועי' ח' המאירי שהולך בשיט' הרמב"ם דבשחיתת הראשונה כבר נפסלה שחיתתו, ומבסס דבריו מהא דלקמן מ' דאם היתה בהמת חברו רבוצה לפני ע"ז כיון ששחט בה סימן א' אסרה והשוחט לשם הרים שחיתתו פסולה וודאי בראשונה קאמר, ואיני רואה שום ראיה מזה דהתם לכאורה הכונה דמיתסרא מצד תקרובת לע"ז ולא מצד שנשחטה ע"י ע"ז.

ט"ז ע"א גמרא מניין לשחיטה שהוא בתלוש יכו' — עי' מש"כ בזה בספרי — והנה לכאורה אינו מובן גדר זה אי שם קיחה לא שייך רק בדבר המטלטל ילא במחובר, מאי נפ"מ בין מחובר מעיקרו לתלוי ולבסוף חברו, וע"כ לאסבורי דגדר קיחה ע"י לקיחה שייך רק על דבר שניקה מרשית זה לרשות אחרת, אבל קרקע שמחובר לסדנא דארעא לא נקרא ניקח ואינו נקנה בחצר — עי' גיטין כ"ב בורעין

מדברי התוס' לעיל ט' ע"ב ד"ה התם הלכתא כו' והשתא דבעי למימר דלא מוקמינן באסור אחזקה כמו בסכנתא כו' נראה דהכונה לחזקה במקום דאיכא ריעותא, דאי לא"ה היכי מצי להסתפק בזה הא כל הש"ס מלא מזה דמוקמינן אחזקה באסורין כמו גיטין כ"ח שנותנו בחזקה שהוא קיים ועיד ועוד.

י"א ע"ב תוד"ה ליחוש דלמא במקום סייף נקב הוה כו' היכא דשייליגן ואמרי דלא ידעי פטור כו' וזה דבר דחוק ועי' מאירי דלא ניחא ליה בזה ואפילו אם יבואו בזה לידי הכחשה לא ברינא מילתא ע"ש.

י"ב ע"ב תוד"ה מאן תנא כו' תימה כו' — עי' מש"כ בזה בספרי — והנה כעת זכינו לאירי של ח' המאירי ומצאתי בו שיטה חדשה בגדר ע"ג, והנה מתחילה נז"נ בדבר בתפיסה בגדר ע"ג כמו הרשב"א בשם רבו ויצא לפי זה שבקדשים יהני שחיתת חשו"ק אם אחרים ע"ג ויכוננו לשמה, וזה יתאים לדברי הנ"ל שכתבתי דהרשב"א בתשו' שמיבא בב"י סימן ת"ס כונתו לשחיתת קדשים דדינם בבעלים ובשליחות ושפיר שייכא שליחות על הכונה, אבל הוא מגמגם בדבר לכן פי' דענין ע"ג הוא שהם עושים על דעת הגדולים העומדים על גבם, אבל זה אינו רק בדבר שהם מכירים שזה צריך בקיאות כמו כתיבת דגט והטבלת כלים או הם תולים א"ע בדעת אחרים אבל שחיטה מתוך שרגילים באכילה רגילים בה ואין שוחטים אלא לדעת עצמם.

וכנראה זה הטעם דלא מהני ע"ג גם בשחיתת קדשים דאצלם הוא ככל השחיטות, ובאמת לפי שיטה זו בגדר ע"ג, וכן לפי תפיסת התוס' בגדר ע"ג מובן בפשיטת מה דאמרו בגיטין כ"ב בטעמא דלא מהני ע"ג בעכו"ם משום דאדעתא דנפשיה עבד, אבל לפי שיטת הרשב"א מה לנו לכוונת העכו"ם כיון דהע"ג מכוין לשמה בשליחות הבעל, ואולי רק אז מהני מחשבת החושב על דעת הבעל אם הכותב ג"כ

ס"ס דבשאר פסולי שחיטה יהיה מותר למאן
דסברי דמהני ס"ס במקום חזקת אסור וס"ס
לענין דרסה לא יהני — יכמש"כ בדעת הרמב"ם
בנפ"מ בין דרוסה לשאר טריפות.

ע"ב גמרא אמר ר"י משום ר' יצחק בן
פנחס אין שחיטה לעוף מה"ת וכו', כתב המאירי
בד"ה זה שהתבאר בסוגיא כו' וי"מ שלא אמרו
אין שחיטה לעוף מה"ת אלא שלא להיות שהיה
וחברותיה פוסלת בו ומ"מ חתיכות סימן בעי,
ואינו כלום שהרי הביאיהו בסוגיא זו על נוחר
ומעקר ובאמת הדברים תמוהים ועי' חי' הרשב"א
ולכאורה לשונו כלשון י"מ הנ"ל וזה תמוה.

ולולא דמסתפינא היה נ"ל בכונתו דלא
בא לשלול נחירה ועקר סימנים דהא זה באמת
מבואר בגמרא רק כונתו לענין אחר לענין מה
שנסתפקתי אם אין שחיטה לעוף מה"ת, ומה"ת
נחירתו מתירתו — כמבואר בתוס' לעיל דף
כו' — אם נחירתו מתירתו תומ"י כשהיא עידה
מפרכסת כשחיטה, או במיתה תליא מילתא,
ונראה מוכרח דנחירתו מתירתו תומ"י דאל"ה
שורת הדין דבני מעים של עוף יהיה אסירים
כיון דבשעת מיתה כבר מונחים בדיקולא אלא
ע"ב דנחירתו מתירתו תיכף וזה הוא כינת
הי"א דלא באו לשלול נוחר ומעקר מהיתירן
אלא לכליל גם חתיכת הסימנים בכלל נחירה
היינו דאף חתיכת הסימנים שהב"מ געשים על
ידם כמנחי בדקולא גם כן בכלל היתר זה כיון
שהתירן הוא תומ"י בשעת פרכוס.

והנה אח"ז מצאתי שבס' „נאות יעקב“
להגאון ר' יעקב שפירא זצ"ל ערך מערכה
גדולה בזה, ועי"ש הביא שהכו"פ וה"ברית
אברהם" סברי דמליקת עוף אינה מתרת
במפרכסת, ועי"ש שהוא עמד גם כן על דברי
הרשב"א בחי' — אור המאירי עוד לא האיר
בזמנו — וב"ה הדברים מכוונים בעז"ה.

כ"ט ע"ב תוד"ה תרי גברי בחד זיבחא
תימא הא ע"כ שלא יהיו ב' שוחטים זבח אחד
היינו לכתחלה אבל בדיעבד כשר וכו', הדברים
נראים כן מפני כמה טעמים דבקדשים הא

של אחד ועציץ של אחר — משא"כ תלוש
ולבסוף חברו שדינו כתלוש ואינו מחובר לסדנא
דארעא ונקנה בחצר בר קיחה הוא.

י"ח ע"א גמרא וכמה פגימת המזבח כדי
שתחגור בה צפירן — עי' מש"כ בזה בספרי —
אך במש"כ לפרש דברי ר"ח דאמר אף פגימת
הסכין ^{היה} דהכונה להא דזבחים דף פ"ח דסכין
שנפגם במקדש אין מתקנין אותו שהוא דוקא
אם נפגם כתגירת צפירן אבל פחות מזה שהוא
תקון קל אפשר לתקנו ורוצה לפרש כן את
דברי הרמב"ם בפ"א דביהב"ח הלכה י"ד הדברים
^{אמר החכם} ישרים ונתנו להאמר, ועי' במש"כ בזה באבן
האזל שם, ולכאורה הוא דבר ישר אבל בכ"ז
אינו מתקבל כ"כ דהגמרא תלי פגימת סכין
בתגירת צפירן דמזבח והרמב"ם תלי תגירת צפירן
דמזבח בסכין ואם הגמרא לא חששה לברר דין
פגימה קצרה בדבר רחב כמזבח שלא יחגור את
הצפירן מצד שאין הפגם רחב כהצפירן הרמב"ם
למה חשש ועל פי רוב אינו מפרש מה שאינו
מפורש בגמרא.

כו' ע"ב גמרא יהאמר ר' ירמיה אמר שמואל
וכו' ההיא פליגא, ובוה ליכא לתרוצי כדלעיל
למעוטי ראשי דאכתי גם עיקר פסול בשחיטה
ובכ"ז איני פסיל במליקה.

כ"ז ע"א רש"י ד"ה דלא לשויא גיסטרא
וכו' שלא ידרוס אע"ג דהלכות שחיטה הלל"מ
וכו' וכן מביאר לקמן בגמרא דף ל' ע"ב —
וחנה לכאורה היה נראה דמזה יסתובב דבפסול
דרסה יש להחמיר יותר משאר פסולי שחיטה
שאינם אלא הלל"מ וכמש"כ הרמב"ם בפ"ד
מהלכות מ"א לענין טריפות דחמירא טריפות
דדרוסה משאר טריפות מצד דדרוסה מפורש
בקרא וכל ס' שנסתפק בדרוסה אסור ושאר
מיני הטריפות יש בהם ספיקות מותרות ועי'
ב"י ב"ח וט"ז בסימן כ"ט ולכאורה כה"ג גם
בפסולי שחיטה חמיר פסול דרוסה משאר פסולי
שחיטה שאינם אלא הלל"מ — ויהיה נפ"מ לענין

הכי רחוק שלא נאמר מעולם ומצאתי בחידושי המאירי י"ל י"א שאפילי בא אחד והוציאה לגמרי קידם שישתט הושט כשרה. וזה אינו כלום לא אמרה אלא לענין נקיבה שאינה נטרפה בכך שאין הנקב ישאר טריפות ממיתים לשעתם אבל כל שנטלה לגמרי היא מתה קודם שחיטה ונבילה היא בלי שום פקפוק, עכ"ל.

ואם כי המאירי לא הביא שום ראיה ע"ז הדבר היה פשוט אצלו מסבירא ולענ"ד הכרח לזה מיניה וביה דאם כן למה אם שחט סימן א' ופסק אח"כ את השני כל הבהמה נבילה כמבואר במתני' דף ל"ב ע"א מה שנשחט בסימן הראשון ותלי ביה אם דקנה אם דושט ישאר בהיתרי כמו בעיף אם נשחט סימן אחד ופסקו אח"כ את השני — אלא ע"כ דגם מה דנחשב כמנה בדקילא עוד זקק לשחיטת הסימן השני — ועיין מש"כ בעז"ה לקמן דף ע"ג ע"ב לבאר את הדבר.

ל"ה ע"ב גמרא ר"ש אומר הוכשרו בשחיטה ע"י רש"י ית"ס' דהיא משום דמתרת בשר באכילה ואינו מובן כל צרכו דאם כן גם תורם תרומות מעשרות יהיה שמוציאן מידי טבולן יהי' מכשיר לטיבאה וזה לא שמענו ואולי בשחיטה לא רק היתר האכילה ע"י שחיטה אלא שהשחיטה משוי' אות' איכל דרך ארי דירס ואוכל בחיים.

ל"ו ע"א גמרא ת"ר השוחט והתני דם כו' אר"א מאחר שרבי אומר הוכשר ור"ת אמר תולין אני על מי נסמוך וכו', לכאורה אינו מובן כל צרכו דבלי הכרעת ר"ש למה לא נדע על מי לסמוך הלא הלכה רווחת הלכה כרבי מחבירה וכש"כ לרב אשי דר"ח ספוקי מספקא ליה בידאי אין ספיקו דר"ח מוציא מידי ודאי דרבי ועיד אינו מובן לי כ"כ מה הועילה הכרעתו של ר"ש כיון דאינו מטעם אחד עם ר"ח ואדרבה בזה דדם שחיטה אינו מכשיר כו"ע רבי יר"ח סברי דלא כותיה ועוד אינו מובן לי למה בסוגיין דעסקין בשאלה אם ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף — לא נזכרו ר"ל ור"י

בענין שינה עליי הכתוב לעכב יעוד דבפשוטי משמע דשון הם שנים ששחטו את האחד יאחד ששחט את השנים, ועיד שלא תהיה פלוגתא רחוקה בין ראב"ש לרבנן דלראב"ש יפסול בדיעבד ולרבנן יהיה שרי לכתחלה, ולפלא שבח"י המאירי לא ס"ל כן וכנראה מחמת קישית התוס' נדחק לחלק בין הדבקים וס"ל דבשנים ששחטו קרבן אחד פסיל בדיעבד.

ל' ע"ב במתני' היה שוחט והתני את הראש בבת אחת וכו', ע"י מאירי דאפילו הסימנים לבד בלי המפרקת אם אין חוץ לצואר כמלא ציאר שחיטתי פסולה ובכ"ז נראה דאם יש חוץ לצואר כמלא צואר כשר אפירי שחט גם את המפרקת, והא דמשמע מלישנא דהמאירי דכשכבר נשחטו הסימנים כל הראש כמאן דמנה בדיקולא דמי מלישנא דגמרא לעיל דף כ"ז מניין לרבות את הראש שכבר הותז אעפ"י שרק את הסימנים לבד התכי בכ"ז לא ידענא להחמיר להזמין עכ"ס על הראש בבהמה שנפסלה בשחיטה כדלקמן דף ל"ג וע"י שו"ע סימן כ"ז ובש"ך שם דמשמע דרק בני מעיים לבד נחשבי כמנחי בדיקולא לענין זה.

ל"ב ע"א גמרא נשחטה בהמה אחרת לר"כ פרה פסולה וכו', ע"י מאירי שכתב בשם הרמב"ם והיא תמיה מאד — ובאמת לפי גרסתנו ברמב"ם וכפי מה שביאר דבריו בכ"מ יש לדבריו פנים מסבירות.

ל"ג ע"א גמרא ישראל דבשחיטה תליא מילתא כיון דאיבא שחיטה אישתרי להי וכו', ע"י מהר"ם לובלין שהקשה לשאל איך מותר גם לישראל הריאה כיון דמנחה בדיקולא יהיה כאלו חתך מן הבהמה אבר בין סימן לסימן, אך ת"י אינו מובן כלל האם נימא דבשביל הריאה שמפיק היותא מספיק שחיטת סימן א' כמו בעיף — אם כן אם גם יוציא את הריאה קודם גמר השחיטה יכשר וזה לא שמענו מעולם, אך אל תהי מפליג לכל דבר אין לך דבר גם

ורבא דלעיל דף כ"ט ע"ב והתם לא נזכרו רבי ור"ה ור"פ ור"ב אשי.

ל"ז ע"א גמרא אלא מדאמר רחמנא טרפה לא תאכל כו' השתא מסוכנת דלא מחסרא אסורא טרפה מבעיא כו' — עי' מש"כ בזה בספרי — והנראה דזה לא קשה לא מבעיא להרמב"ם דמפרש דטרפה דקרא בדרוסה מיירי, אלא אפילו אם נימא דלא כהרמב"ם אבל זה ע"כ לומר דפשטא דקרא דבשר בשדה טרפה מיירי מלקותא חדשה שנתחדש בה ולא מיירי קרא ביותר שהיא מתולדה — וע"כ לומר דכל עניני טריפות שהם מתולדה כגון חסירות ויתירות הן בגדר תולדות להאבות שהן הלקותות המתחדשות שמבואר בקרא.

והנה בחי' המאירי מצאתי מילתא חדתא שאינה מובנה לי כלל והוא שמסוכנת שלא פירכסה הוה גבילה ולקי עלה משום גבילה ובכ"ז אינה מטמאה משום גבילה דשחיטתה מטהרתה, ולא ידענא מנ"ל זה הא אין שום קרא לאסיר מסוכנת שלא פרכסה ומה דמסוכנת שלא פרכסה אסורה מצד שידוע שנטולה נשמתה ואין זה גדר שחיטה גם לטהרה מטומאתה.

ל"ח ע"א תוד"ה רבא אמר וכו' משום דלא שכיחא שיהיה זינוק אלא בסוף — עי' מש"כ בזה בספרי — והנה כעת זכינו לאורו של ס' המאירי ומצאתי לו שיטה חדשה בדעת ר"ש שהיא סובר באמת שפרכוס שבתחילת השחיטה מבייל, והיא הענין שנתחדש בדבריו ואין הלכה כן, ונראה דהוא סובר כן בדעת רבא דהוא באמת סובר כאבוברם אלא דלא חש להלכה לדברי ר"ש, והדבר קשה מאד דהא רבא קרא קאמר תחת אמו פרט ליתום ואיך יתרחק זה ר"ש, ולכאורה נראה שמה שכתבתי הוא דבר ישר ניתן להאמר ומתאים עם הנסיון שרובא דרובא הפרכוס הוא בסוף שחיטה ולאחר שחיטה גם בבהמות הכי בריאות ואם כי אין להוכיח כ"כ מהשחיות שלנו שנעשים במהירות גפרוזה — ואין כל ספק שלפנים שלא היה להם ברזל

עשת מיבחר לא היו סכיניהם כ"כ חדים כשלנו, כי לולא זאת איך אפשר שלכה"ג ביוהכ"פ יהיה קשה לגזור השחיטה בעצמו בלי שימרק אחר על ידו — אבל אפילו אם לא היו חדים כ"כ רוב הפרכוסים היו בגמר השחיטה ואחרים — ודברי התוס' נאמרים בלשון רבא וכללם יחד הדין והמציאות וכל מיני הפרכוסים בכלל.

מ"א ע"ב ברש"י ד"ה לשם עולה וכו' — עי' מש"כ בזה בספרי — והנה מדברי המאירי בחי' שזכינו כעת לאורו למדתי שני דברים, הא' שלשון זה ששוחטה לשם קרבן אינו לשון הקדש ממש עי"ש, והב' מש"כ בסוף הפרק בשם קצת אחרונים שלא נאסר בזה אלא בבהמה שלי אבל בבהמת חבירו מותרת אף באכילה הואיל יעיקר אסור זה אינו מן הדין לא גזרו בו אלא בשלל, ואף בשלל בהנאה מותרת, ואין דבריו מבוארין לי כל צרכו דלכאורה גם בשוחט לשם הרים אינו מן הדין ואינו אסור אלא באכילה דאלו בשוחט לשם גזא דהר אסור בהנאה יבכ"ז גם בשאינו יסלו אסור אלא דתלי בפלגתא דאדם אסור דשא"ש או אי אמרינן לצעורי קמכוין, ועי' לעיל דף מ"א דמקשין מהא דשנים שוחטין כו' למ"ד אא"א דשא"ש עי"ש ברש"י משום דסתמא מיירי שהיא של מי ששחט לשם דבר הכשר ואם כן הא גם במתני' תני שנים אוחדין בסכין וכו' ובפשוטו מיירי בגוונא חדא כמו הרישא ועיון ב"י הג"ל דהכא גרע ולהמאירי הכא עדיפא.

מ"ב ע"א גמרא ולמ"ד טריפה חיה מנ"ל כו' — עי' מש"כ בזה בספרי — והנה מש"כ שלחנא דברי ר"י נפקא ליה מזאת הוה בגדר לאו ממש אינו מוכרת ויותר נראה דגם אליביה היא בגדר לאו הבא מכלל עשה.

מ"ג ע"א גמרא למה לי למימר חיצון אדום ופנימי לבן דאי חליף טריפה — עיין רא"ש לענין אם שניהם אדומים או לבנים דעתו להתכיר וז"ל דלא דמי לנקב קטן דחבריה מגין

מ"ה ע"א בעופא מאי וכו', עיין רש"י ועי' רא"ש מש"כ בענין פי' הרי"ף ומכריע כפירושו רש"י, והנה במאירי פי' כפי' רש"י ובכ"ז פי' דבניטלה רצועה דבבהמה מצטרפת לכאיסור ובעוף מקפל כיוצא בה על פי קנה ואם חופה רוב קנה טריפה וזה כפי' הרי"ף דלפי' רש"י בזה צריך על פי חשבון כאיסור בבהמה.

מ"ו ע"א גמרא אמר ר"פ הלכך בעינין כזית במקום מרה וכו', במאירי שיצא כעת לאור נצאתי בסוגיין תרי טילתא דתמיה, א' שכ' לענין עוף השיעור לפי גדלי ילפי קטנו אלא שכתב ויראה מיהו בעוף שכל שניכר שכך הוא מתחלת ברייתו אין מדקדקין בו אפילו בפחות מכזית אבל בבהמה אפילו היתה מתחלת ברייתה כך אינו כלום שאינו מספיק לכדי הצורך, — ולא אבין לפשרה זו אם הוא סובר כהרמב"ם דכל שניטל טריפה חסר כשר אם כן אפילו חסר כילו ואפילו בבהמה יכשר, ואם כהרשב"א אם כן גם בעוף צריך כזית לפי שיעורו אפילו בחסר מתחלת ברייתו והלא כללא כלל לנו לוי כל ששני חכמים בבהמה כנגדו בעוף איסור ילא דמי לניקב הטחול ששני דין עוף מבהמה להרמב"ם משום דטחול לא שנו חכמים במשנה עי' ב"ה סימן מ"ג אבל כבוד הלא שנו במשנה ואם חסר אינו בכלל ניטל גם בבהמה יכשר אפילו אין בו כזית.

וה"ל כתב דבר תמיה לענין יבש הכבד שדעת הגאונים שאם נשאר כזית במקום מרה ובמקום חיותא כשר והוא פליג עלייהו וכתב וז"ל ואין אני מודה בזה שאם נטלה כולה ונשאר ממנה כשיעורין הללו הואיל ושיעורין הללו יש בהן בכדי לחיית דיינו בכך אבל זו אין לחות שבאלי יכיל לעמוד והרי הוא כיבש כולו כל זמן שיבש רובו ולא אדע מנ"ל זה — ולכאורה אם נשארו חיותים אין נפ"מ מאיזה לקותות לקה הכבד.

ע"ב תוס' ד"ה אלא לא שנא וכו' — עי' מש"כ בזה בספרי — והנה ברא"ש מובא עוד שיטה דשאני אדומה מהאדימה דהאדימה משמע אדומה ביותר והוא בא מחמת לקותא ואדומה

עליה אבל כאן שכולו לקוי אין מתקיים ע"י השני — ואין הדבר כ"כ מובן ועי' מאירי שדעתו ג"כ להחמיר וז"ל שהנקב הואיל וחברו מגין עליו הרי הוא כמי שאינו אבל זה שנתאדם הלבן לקותא הוא וטריפה מדבריו משמע דאפי' נשתנה גם במקצת טריפה כיון דלקותא הוא וזה נוטה לכאורה לדברי הט"ז סימן ל"ג ס"ק ט' שמתרץ מה שקשה לכאורה מ"ש מגלד עור הריאה דאפילו נגלד כולו כשר דהעור השני מגין ותי' דכיון שהיא לקותא אמרינן דגם השני יהיה נלקה.

אך לענ"ד לא נהירא לי טעם זה דאם באני לחוש שלקיתא של קרום אחד התפשט גם בהשני אם כן גם במקצת יש לחוש כמי דמצינו לענין מראות פסולות בקרוני הריאה בסימן ל"ח ט"ז ס"ק ד', וזה היה ניתן להאמר בדברי המאירי שלא הדגיש בזה משום דכולי הוא אבל לא בדברי הרא"ש.

ובדברי ה"מאירי היה אפשר לומר דס"ל כמו שכתב בעונג י"ט סימן מ"ד דדין הגנה לא שייכא רק בנקב שאין בו חסרון אבל לענ"ד אין זה נכון כמש"כ בעז"ה בסימן מ"ה לזאת נ"ל דהעיקר הוא כמשמעות דברי הרא"ש דדוקא בכולו — אי ה"ה ברובו כמש"כ הרש"ל, ובטעמא דמילתא דשאני בזה מהא דריאה דאיגלד לענ"ד הוא משום דשאני שתי העורות של הזשט דבריאה שתי העורות פעולתן אחת ואם יחסר האחד ימלא השני את מקומו, משא"כ בישט דכל תפקידם להיות גמדי ופשטי והוא מצד שהאחד בשרו שתי והשני ערב, ואם אחד לקוי או חסר אין לו ממלא מקומו.

מ"ד ע"ב גמרא רב זביד אמר זוכה ונוהל שני עולמות, עי' רש"א בח"א ודבריו מתאימים ומשלימים לדברי המאירי.

גמרא כי היה מזמין ליה אזל אמר אתיקורי הוא דמתיקרא בי וכו', לכאורה גם במתנה מצינו בקדושין דף ו' דקבלת אדם חשוב מיקרי נתינה, ואולי לגבי בי נשיאה ובאופן זה ששולחין לו לביתו אינו כ"כ כבוד לשולחו.

משמע מתילדתה שלא נבלע דמה אך הרא"ש לא נהירא ליה שיטה זו דאם כן היה לה לגמ' למבעי אדומה דכשירה היכי משכחת לה כיון דאיכא הפרש בין אדמומית לאדמומית כדבעינן ירוקה היכי משכחת לה, ולענ"ד אין זה קשה כ"כ דאם נפרש הא דרב כהנא בכבד כשר כבישרא טריפה לענין מראה כפי' רש"י — ולא כפי' הרז"ה דלענין גישתא מיירי — אם כן הלא כבר גדרו גדר האדמומיות.

והנה ב"מאירי" מצאתי שנקט בשיטה זו שהכשירה מחמת שלא נבלע דמה אינו אלא מחמת ילדות הבהמה ודכותה, הא דזקנה ראוי להטריף אף כשלא ראינו שים מכה שבודאי לקותא היא, אך אם כן אין בזה שים גדר והדבר מסור לחכמים, עוד הירני הנסיון שהריאות של המריאים הנקראים סמיסים ריאותיהם נוטים יותר לאדמומית.

מ"ז ע"א גמרא ואמר רבא הני תרי בועי דסמיכי וכו', בחי' המאירי מצאתי בזה שיטה נפלאה דלא גרסי דסמיכי להדדי רק דסריכי להדדי והוא לגמרי ענין אחר דרק תרי בועי דסריכי להדדי אין להם הכשר אף דהיה רק סירכא מינה ובה אבל סירכא מינה ובה במקום בריא או מבועה למקום בריא כשר וכ"ש תרי בועי דסמיכי להדדי ולא סריכן כלל וחדא דמיחזי כתרי ג"כ בדסריכן להדדי מיירי.

והנה הרא"ש בסי' כ"ו מביא לדעת הרשב"ם יחריב"ן דבמים זכים כשר בדסמיכי להדדי והר"ר מאיר מותיב עליהו מהא דלקמן דף מ"ח דמקשי בגמרא מהא דרב מתנא שמחלק בין מים זכים למליא מוגלא ומתרץ דלענין כוליא איתמר ולמה לא מתרץ דלענין תרי בועי איתמר אלא ע"כ דלא שנא ותרוייהו אסירי, ואיני רואה לענ"ד בזה שום קושיא דהאיך יתרץ כן שמיאל לרבב"ח כיון דכל דין תרי בועי דסמיכי רבא אמרן שהיא היה תלמיד תלמידו דשמואל בעוד שדין לקתה בכוליא רב בן זמנא אמרה.

תוד"ה אי שפכי אהדדי חדא היא וכשרה כתב בעל ה"ג דבועי בשפולי וכו', ותימה דמה

ענין זה אצל זה וכו', ילולי דמסתפינא היה נ"ל בדעת הבה"ג דלא לכל הבועות נתכוין, דכל הבועות הן תחת קרום הריאה ואין בו שום גדר של יותרת ושל עומד לפסוק, אלא כונתי למין השומות שנקראים פרנצוזין שהן באמת צמחים על קרום הריאה מלמעלה וצריכין קליפה והנסיון יורגו שמכל שטה הריאה יש שיעברו ע"י קליפה ונשאר תחתם שלם ויפה ודנינן בהו כבבשר בלוי שנקלף ונשאר תחתיו שלם ויפה דכשר, ואם הם בשפולי על פי רוב לא יעברו ע"י קליפה שישאר שלם ויפה ובה מתקבל על הדעת לדון בהם מצד גדר יותרת ושופם לפסוק והם חמורים גם על פי דעת הרפואה כי הם תולדות טוברקולאזע המסוכנה.

מ"ט ע"ב תוד"ה חלב טהור סותם כו' — עי' מש"כ בזה בספרי — והנה מש"כ רש"י והיינו טעמא דריאה הסרוכה בשומן הלב דאע"ג דהיינו ריביתא ואצלו הוא גדל ולמטה מחתוכי דאוי הוא טריפה דע"כ הריאה ניקבה שאין סרכא בלי נקב וסתימה זו אינה כלום, והנה זה ניחא לרש"י לשיטתו אבל לשיטת הסוברים דכל הסרכות הוא משום סופו להתפרק וריביתא אינה סופה להתפרק או לשיטת הראב"ד דשלא כסדרן הוא מחמת נקב וכסדרן הוא שלא נקב רק מחמת רבעותיהו יחד — אם כן סירכא לשומן הלב במקום ריביתיהו לא ברירא כ"כ טעמא לאסור.

נ' ע"א גמרא שמעיה דר"ח וכו' א"ל בבלאה את גום שדי, עי' רש"י שפי' חתוך עד עיקרו כולו והשלך, ולכאורה אינו מובן לי ר"ח דס"ל להיתר ובמקום שנהגו בו היתר במערבא למה לא נהגו כמנהגו וכמנהג מקום להקל, דמשום דברים שנהגו בו אסור דאסור להתיר בפניהם הוא במקום דנהגו בו איסור אבל באתריה דר"ח הלא נהגו היתר, ואולי שאני מנהג זה דנהגו בבלאי משום דסברי כו' ישמעאל לאסורא להלכה, ולשיטתייהו אסירי להאכיל משום לפ"ע וזה לא רצה ר"ח להקל עליו — ועי' מש"כ לקמן דף

מצינו, דחכם שאסר אין חברו רשאי להתיר אבל התיר מותר לאסור, ואדרבא הא דעירובין שלא אסר משום כבודו של חכם אינו מובן לי.

נ"ד ע"א גמרא בעי רב ביבי בר אבוי וכו' — עיין מש"כ בזה בספרי — ומדברי המאירי למדתי דלא אמרינן דין דרוסה בדבר שרק ניטל טריפה דארס דריסה אינו אלא רק כניקב ולא כניטל, ולענין קנה היה כאלו נפסק בריבוי אבל לא כאלו חסר כאיסור.

גמרא דבי יוסף רישבא מהו בגידא נשיא וקטלי וכו', לכאורה איך עשו זה לכתחלה והוא ענין של מ"מ בדברים אסורים ואולי זה ענין של הודמנות כיון דאי אפשר היה לצודם בענין אחר, ואולי באמת כונתם היתה לשוחטם תיכף ולאכלם בהיתר — וע"ז באמת באו לשאול אם זה דבר הנטריף, רק אם לא עלתה בידם לשוחטם תיכף היו מתים.

במאירי נ"ב ע"ב ד"ה על דרך זה בעצמו כו' הנץ אין לו דריסה אלא בעופות הדקים כגון יונים ותורים ותרנגולים הדקים אבל לא בתרנגולים גדולים וקשה לי קצת מ"ש לענין בתמית כתב בעצמו לעיל בד"ה כבר ביארנו כו' הו"ב אין דריסתו דריסה בבהמה גסה כו' ויש מי שאומר שיש לו דריסה בקטנה שבגסה כגון העגלים ואין הדברים נראים שאין חלוק בגסה בין גדילה לקטנה שאין הטעם בהצלה כי אלא מתוך גסות החומר שלה ומ"ש לענין עופות שמחלקין בזה המין בין גדולות לקטנות, אך באמת זה יקשה גם על פסק השו"ע שפסק בסימן נ"ז סעיף א' כהמאירי לענין עגלים יבסעיף ג' ברמ"א לענין גץ בתרנגולות קטנים, את"ל ראיתי שהט"ז בס"ק נ' הביא באמת שהיש"ש מחמיר לענין עגלים ומביא בתור סמך מהא דתרנגולים קטנים לענין נץ, אבל פסק השו"ע צריך ישיב.

נ"ל לישב על פי דברי התוס' זבחים אף ע' ע"ב ד"ה אבל עו לאי מינא דעגלה גינהו כו' דהכא עגלה בהמה נסה ועו בהמה דסה

ק"א במי שנהג היתר בדבר אם רשאי להאכיל למי שנהג אסור ולהעלים ממנו אסורו.

נ"א ע"ב רש"י ד"ה אבל בדיקה בעי בחוט השדרה כו', לא חשיב רק לקותות שיש בהם בכדי להטריף מחמת עצמן אבל אם נתרסק איזה אבר שאם ניטל כולו כשר גם בנפולה כשר וכן הוא דעת הראב"ד בפ"ט הי"ז משחיטה, ודעת הרמב"ם שם אינו כן דאפילו נתרסק אבר שאינו נטרף אפילו ניטל כולו אסור בנפולה, והוא נתמך לזה מפירושו דהא דבית הרחם אין בו משום רסוק אברים הוא גם לגבי האם מוכח דרסוק אבר שאינו נטרף גם בניטל כולו בנפולה אסור, ולא אדע איך יכלכל לפי זה המאירי את הכרעתו בזה שאם נדרסה באבר ידוע שהוא מאותם שאם נטלו כשר אף היא כשרה, הא בית הרחם אין בו רק דריסה של אבר זה ובכ"ז אם היה בו משום רסוק אברים היה אסור, ואולי יולדת בקושי מתאמצת ודוחקת את עצמה כל איבריהם הפנימיים והוא בסוג נפולה.

נ"ב ע"ב גמרא איכא דאמרי הא מני בריבי היא וכו', עי' רא"ש שמכריע להלכה כלישנא קמא מצד דלישנא בתרא דחיקה ליה, ולכאורה מצד אחד לישנא בתרא ריחא יותר דכללא הוא אמורא דרכו לפרש דבריו יותר ניח לומר דברייחא דסתמא קחני אתי כבריבי ומיירי כשאין מצילין מלומר דרב חסדא אתי כבריבי ומיירי ביש מצילין אף שלא פירש דבריו.

נ"ג ע"א גמרא קטע רישא דחד מינייהו נח מריתחיה עי' מאירי שדעתו להכריע דאפילו לא מת רק כיון שדרס א' נח מריתחיה — ואינו מבין שלכאורה כותר את דבריו בראש הדבור שלא רצה לצרף לס"ס ס' דלמא כבר דרס אתר ונח ריתחיה ע"ש.

ע"ב רש"י ד"ה אתריה דשמואל הוה וכו' דכל מקום שיש נדנוד הטא אין חולקין כבוד לרב כו', לכאורה להחמיר משום כבודו של חכם